

ת"פ 47115/02/20 - מדינת ישראל נגד עומר רונאל,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 47115-02-20 מדינת ישראל נ' רונאל(עציר)
תיק חיצוני: 656/20
לפני כבוד השופט אמיר טובי
המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
עומר רונאל, (עציר)

החלטה

1. בפניי בקשה לעיין מחדש בהחלטתו של בית המשפט (כב' השופט נ' סילמן) מיום 31.3.2020 בגדרה נדחתה בקשת ההגנה להפרדת האישומים בתיק זה.

כתב האישום

2. באישום הראשון בכתב האישום נאמר כי ביום 28.8.2019 שכר הנאשם דירה בחיפה לתקופה של שנה. במהלך חודש אוקטובר 2019 ועד ליום 4.2.2020, החל ממועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, החזיק הנאשם בדירה סם מסוכן מסוג קנבוס, לצורך גידול, ללא היתר ושלא לצריכתו העצמית.

במהלך התקופה הנ"ל צייד הנאשם את הדירה בין היתר באדניות, מפוחים, בלוני גז, מזגן, מאווררים, מנורות ושנאים וציוד דישון לצורך גידול הסם המסוכן הנ"ל.

ביום 4.2.2020, מועד בו נתפסה הדירה על ידי המשטרה, החזיק הנאשם בדירה 98 שתילים של סם מסוכן מסוג קנבוס במשקל נטו כולל של 81.52325 ק"ג אותם גידל כאמור ללא היתר ושלא לצריכתו העצמית.

3. בגין העובדות מושא האישום הראשון, ייחסה המאשימה לנאשם עבירת ייצור, הכנה והפקה של סמים מסוכנים, בניגוד לסעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג - 1973 (להלן: "פקודת הסמים"); החזקת סם מסוכן שלא לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיף 7(א)+(ג) רישא לפקודת הסמים והחזקת כלים אסורים בניגוד לסעיף 10 לפקודת הסמים.

4. בעובדות האישום השני נאמר כי במהלך התקופה המוזכרת באישום הראשון, סחר הנאשם בסם מסוכן

באופן שסיפק סם מסוכן מסוג קנבוס לאנשים שונים, בתמורה לתשלום, וזאת לאחר שאותם אנשים התכתבו עמו בטלפון הנייד שלו וסיכמו עמו פרטים בנוגע לכמות ומחיר הסם.

5. בגין העובדות באישום זה, ייחסה המאשימה לנאשם עבירה של סחר בסמים מסוכנים, בניגוד לסעיפים 13+19א לפקודת הסמים וסעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.

הבקשה להפרדת אישומים והחלטת בית המשפט לגביה

6. בבקשה להפרדת האישומים אותה הגיש ב"כ הנאשם ביום 29.3.2020 נטען כי פרט לסוג הסם בו מדובר, שני האישומים מבוססים על עובדות שונות לגמרי ואין ביניהם כל קשר עובדתי או משפטי. עוד נאמר כי אין די בכך ששני האישומים עוסקים בסם מסוג קנבוס כדי להצדיק את צירוף האישומים שעה שלא מתקיימים התנאים המנויים בסעיף 86 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982 (להלן: "החסד"פ"). בהקשר לכך הפנתה ההגנה לפסיקה לפיה על מנת שסדרת מעשים תיחשב פרשה אחת, מן הראוי שכל מעשה ומעשה באותה סדרה יהיה בעל זיקה הדוקה ליתר המעשים, באופן שאחד ינבע מהשני או יהיה קשור עמו בקשר ישיר. בענייננו, לא נטען לקיומו של קשר ישיר בין עבירות הייצור, ההפקה וההחזקה של הסמים מושא האישום הראשון לבין עבירת הסחר בסם מסוכן מושא האישום השני. בנסיבות, נטען כי הזיקה הקיימת בין האישומים, אם בכלל, היא רופפת מאוד.

זאת ועוד, לטענת הנאשם אי הפרדת האישומים תביא להשחרת פניו, בשל כך שבית המשפט ייחשף לסדרת העבירות המיוחסות לו באישום השני ומסה קריטית של ראיות לא קבילות, שלא היו נחשפות בפניו אלמלא הצירוף הנ"ל. בהקשר זה הפנה הסנגור לפגיעה בהגנתו של הנאשם שעלולה להיגרם כתוצאה מחשיפת אופיו השלילי עקב ריבוי האישומים נגדו ויצירת דעה קדומה שלילית לגביו.

בתוך כך טען ב"כ הנאשם כי אין משקל ממשי לשיקולי היעילות במקרה דידן, שכן ראיות התביעה הצריכות להוכחת האירועים נשוא האישום השני שונות בעיקרן מאלו הצריכות להוכחת עובדות האישום הראשון. לכן הפרדת האישומים לא תביא להארכת משך ההליך.

7. בישיבת ההקראה שהתקיימה בפני כב' השופט נ' סילמן ביום 31.3.2020, השיב ב"כ הנאשם לכתב האישום באופן מפורט. במסגרת אותה ישיבה, אשר התקיימה יומיים לאחר הגשת הבקשה להפרדת האישומים, ביקש ב"כ המאשימה להגיב לבקשה בכתב. חרף זאת, בחן בית המשפט את הבקשה וקבע כי אין בכירור כתב האישום כפי שהוגש כדי להשחיר את פני הנאשם ולחשוף אותו לענישה חמורה יותר, ועל כן דחה את הבקשה להפרדת האישומים.

8. ביום 2.4.2020 הוגשה בקשה לביטול אותה החלטה, שהונחה בפניי מתוקף היותי המותב הדין בתיק העיקרי. בהחלטתי שניתנה באותו יום קבעתי כי איני יושב כערכאת ערעור על החלטותיו של כב' השופט

סילמן, וכי ניתן להגיש בקשה לעיון חוזר שתיבחן לגופה. בעקבות אותה החלטה, הגיש ב"כ הנאשם את הבקשה לעיון חוזר המונחת עתה בפניי, ובה חזר על עיקר הטענות שהעלה בבקשתו המקורית להפרדת האישומים.

9. בתגובתה, התנגדה המאשימה להפרדת האישומים בכתב האישום. לשיטתה, שני האישומים מתייחסים לעיסוק באותו סם ובאותה תקופה, באופן שקיים חוט מקשר ההופך אותם לפרשה כוללת אחת, כדרישת הפסיקה. נאמר כי אין כל צורך להוכיח, כטענת ההגנה, כי מכירת הסם מושא האישום השני היא מגידול הסם כמפורט באישום הראשון. בהקשר זה, הפנתה המאשימה להנחיית פרקליט המדינה בכל הנוגע להכנת וניסוח כתבי אישום, תוך הפניה לפרשנות המרחיבה שניתנה בפסיקה להוראות סעיף 86 לחסד"פ, פרשנות שנועדה, בין היתר, להבטיח את יעילות הדיון, באופן שבו פרשה עובדתית אחת תידון בפני בית משפט אחד על כל ספיחיה.

10. עוד הוסיפה המאשימה כי אין כל בסיס לטענת הסנגור בדבר עיוות דין מחמת השחרת פני הנאשם. נאמר כי צירוף האישום כשלעצמו אינו גורם עיוות דין ופגיעה חמורה ביכולתו של הנאשם להתגונן, וזאת אף אם אחד מהם עוסק בעבירה שעונשה פחות מהעבירה האחרת. לטענת המאשימה, חלק מהראיות הנוגעות לשני האישומים שלובות זו בזו, ושמיעתן בצוותא חדא תביא ליעילות דיונית המהווה שיקול רלוונטי ככל שמדובר באישומים בעלי עובדות דומות או כאלה המהווים פרשה כוללת אחת.

דיון והכרעה

11. הואילו והחלטתו של כב' השופט סילמן ניתנה מבלי שהתקיים דיון בבקשה גופא, ומבלי שניתנה לסנגור הזדמנות להשלים טענותיו בעל פה ועוד בטרם הספיקה המאשימה להגיש תגובתה לבקשה, אני מקבל את הבקשה לעיין מחדש בהחלטה הנ"ל. יחד עם זאת, אומר כבר בפתח הדברים כי דין הבקשה להפרדת האישומים להידחות.

12. המסגרת הנורמטיבית של הדיון מצויה בהוראות סעיף 86 לחסד"פ, שזו לשונו:

"מותר לצרף בכתב אישום אחד כמה אישומים אם הם מבוססים על אותן עובדות או על עובדות דומות או על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת; בצירוף אישומים כאמור מותר, על אף כל דין אחר, לצרף לאישום בבית משפט מחוזי גם אישום בעבירה שאינה פשע".

למעשה, מונה סעיף 86 לחסד"פ שלושה תנאים חלופיים על מנת לאפשר צירוף אישומים, וזאת כאשר האישומים מבוססים על אותן עובדות, או לחילופין מבוססים על עובדות דומות, או לחילופין מבוססים על סדרת מעשים הקשורים זה לזה עד שהם מהווים פרשה אחת. די בהתקיים תנאי אחד מבין שלושת התנאים על מנת לאפשר צירוף אישומים.

13. בבג"ץ 5283/98 ח'דר נ' בית המשפט המחוזי בירושלים, פד"י נה (3) 721, דן בית המשפט העליון בעתירת נאשם להפרדת שתי פרשיות אישום שאוחדו לכתב אישום אחד, והבהיר:

"כמוסבר בספרו של קדמי, אישומים המבוססים על 'אותן עובדות' הם אישומים העוסקים 'בגזרות שונות של פרשה אחת'; בעוד שהמאפיין אישומים המבוססים על 'עובדות דומות' הוא 'דמיון מבחינת העובדות להבדיל מדמיון מבחינת טיב המעשה ואופיו', ואילו הסוג השלישי עניינו ב'סדרת מעשים נפרדים מבחינת הזמן והמקום - אשר קיים ביניהם חוט מקשר ההופך אותם לפרשה כוללת אחת' (י' קדמי, על סדר הדין בפלילים (כרך ב') [5], בעמ' 596)".

המלומד קדמי מסביר לעניין זה בספרו על סדר הדין בפלילים, חלק שני (כרך א'), תשס"ט-2009, בעמ' 938, כי:

"בפועל נוהגים בעניין זה בגמישות רבה ומצרפים אישומים בפרשיות שונות לכתב אישום אחד (אם על מנת להציג 'פרשה' במלואה ואם מטעמי יעילות ונוחות) כל עוד אין הנאשם מתנגד לכך (מטעמים של פגיעה בהגנתו: אם בשל הקשיים הכרוכים בעצם הצורך להתגונן בעת ובעונה אחת כנגד שורה של אישומים, ואם מטעמים הקשורים ברצון שלא לחשוף בפני בית המשפט אישומים נוספים, המשחירים את פניו של הנאשם)".

14. עיון בכתב האישום מלמד כי מדובר באישומים שאף אם הם מהווים מעשים נפרדים מבחינת הזמן והמקום, הרי קיים ביניהם חוט מקשר ההופך אותם לפרשה כוללת אחת. ראשית, בשני האישומים מדובר בעבירות לפי פקודת הסמים, שנית, מדובר באותו סוג של סם כאשר האישום הראשון עניינו הפקתו, הכנתו והחזקתו של הסם בעוד האישום השני עוסק במכירתו. אף אם העסקאות מושא האישום השני אינן קשורות במישרין לסם שגדל ויוצר בדירה הנזכרת באישום הראשון, עדיין קיים קשר הדוק בין שני האישומים. שלישית, חלקן הארי של העסקאות המפורטות באישום השלישי נעשה במועדים הרלוונטיים לאישום הראשון, קרי באותו פרק זמן. די בכך, לטעמי כדי להפוך את שני האישומים לפרשה כוללת אחת.

15. לא מצאתי גם ממש בטענת ההגנה לפיה ברור שני האישומים בצוותא חדא יביא לפגיעה בהגנתו של הנאשם או יגרום לו עיוות דין. טענה זו של הנאשם נסמכת על ההנחה שבירור כתב האישום, במתכונתו הנוכחית, יביא להשחרת פניו, שכן ריבוי האישומים עלול ליצור דעה קדומה לגבי אופיו השלילי ובכך להביא להחמרת עונשו, היה וירשע בדין.

בפרשת ח'דר הנ"ל, נדרש בית המשפט לטענה זו לעניין עיוות דין עקב השחרת פני הנאשם בציינו כי:

"ככלל, ובהיעדר בסיס ממשי לקיום חשש שבירור האישומים במאוחד עלול לפגוע

בהגנת הנאשם, אין בית-המשפט שועה לטענה כי בעצם צירופם של אישומים המבוססים על עובדות דומות יש כדי "להשחיר" את פני הנאשם ולפגוע בסיכויי שגירתו ביחס לאישום זה או אחר תזכה לאמונו של בית-המשפט... וחזקה על השופטים - כיד מקצועיותם וניסיונם - שידעו להכריע בדבר עצם אשמתו של העותר ומהותה, בכל אחת מן הפרשיות, על יסוד התשתית הראייתית שתונח לפניהם".

16. במאזן הכולל בין שיקולי יעילות דיונית המתבטאת בשמיעת העדים פעם אחת ובפעימה אחת, מניעת סרבול הליכים והערכת מהימנות העדים על ידי אותו בית משפט שיקבע לגביהם עמדה אחת, אל מול הפגיעה שעלולה להיגרם להגנת הנאשם לטענתו, דומה כי הכף נוטה בבירור לעבר בירור כתב האישום, על שני האישומים הכלולים בו, במסגרת דיונית אחת. נכון הוא ששיקולי יעילות הם שיקולים משניים לשיקולי צדק וחשש מפני פגיעה בנאשם, אך כאשר מדובר בחשש ערטילאי הנעדר בסיס ממשי, נוטה הכף לעבר בירורם של שני האישומים בענייננו, בפני אותה ערכאה שיפוטית.

לפיכך, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ו אייר תש"פ, 20 מאי 2020, בהעדר הצדדים.